

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi peruskoululain 58 ja 94 §:n ja lukiolain 32 ja 60 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys sisältää ehdotuksen peruskoulun, lukion ja iltalukion opettajien vaalin muutoksenhakua koskevien säännösten muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että peruskoululakiin ja lukiolakiin lisättäisiin säännökset koululautakunnan opettajan viran täyttämistä koskevan päätöksen tiedoksiannosta. Vaalipäätöksen tiedoksi saattaminen tapahtuisi yleistiedoksiannota ja valitusaika alkaisi päätöksen asettamisesta yleisesti nähtäväksi.

Lisäksi ehdotetaan, että lakeihin lisättäisiin säännökset jatkovalitusoikeudesta kouluhalli-

tuksen päätökseen, jolla se on ratkaissut opettajan viran tai toimen vakinaista täyttämistä koskevasta koululautakunnan tai yksityisen koulun johtokunnan päätöksestä tehdyn valituksen. Jatkovalituksen kouluhallituksen päätöksestä voisi tehdä laillisuusperusteilla ja muutoksenhakuviranomaisena olisi korkein hallinto-oikeus.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan heti niiden antamisen jälkeen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Peruskoululain ja lukiolain muuttamisesta annetuilla laeilla (511 ja 512/88) opettajan vaalin muutoksenhakumenettelyä koskevia säännöksiä uudistettiin. Laeilla kumottiin aikaisemmin voimassa ollut alistusvalitusmenettely ja siirryttiin muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) mukaiseen valitusmenettelyyn. Muutosta koululautakunnan päätökseen haetaan valittamalla kouluhallitukseen. Muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 8 §:n mukaan virkanimitysasioissa valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä. Päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/66). Päätös annetaan tiedoksi yleistiedoksiannota mainitun lain 7 §:n mukaisesti esimerkiksi

julkisella kuulutuksella kunnan ilmoitustaululla.

Valitusajan alkamista ei ole siis sidottu päätöksen tiedoksiantopäivään. Opettajanvaalien lukuisuuden ja samanaikaisuuden vuoksi tiedoksiannon ajankohdan jäämistä kunnan ja yksityisen koulun ylläpitäjän toimenpiteiden varaan on pidettävä hakijoiden oikeusturvan kannalta epätyytyttävänä.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan peruskoululain 58 §:ään ja lukiolain 32 §:ään lisättäväksi säännökset opettajanviran täyttämistä koskevan päätöksen tiedoksiannosta. Vaihtoehtoina tulisivat kysymykseen joko päätöksen tietoon saattaminen yleistiedoksiannota esimerkiksi kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla tai erityistiedoksiannota kullekin virkaa hakeneelle. Vaalien ja hakijoiden runsaslukuisuuden takia ehdotetaan valittavaksi yleistiedoksianto. Muutoksena voimassa olevaan ti-

lanteeseen ehdotetaan kuitenkin, että valitusajan alkaminen sidottaisiin päätöksen tiedoksianto. Lisäksi säädettäisiin, että tiedoksianto tulisi toimittaa kunnallislain (953/76) 32 §:n mukaisesti asettamalla lautakunnan tarkastettu pöytäkirja kunnan virastotaloon tai muuhun sopivaan paikkaan nähtäväksi.

Hallituksen esityksen peruskoululain ja lukiolain ja eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (hall.es. 193/1987 vp.) perustelujen mukaan tarkoituksena oli, että asetuksella edelleen kiellettäisiin jatkovalitus kouluhallituksen päätöksestä opettajan virkojen ja toimien täyttämistä koskevista asioissa.

Eduskunta sisällytti esityksen johdosta anta-
maansa vastaukseen kuitenkin lausuman, jossa eduskunta edellytti hallituksen huolehtivan valitustien järjestämisestä peruskoulun ja lukion opettajan vaalissa kaksipuoliseksi siten,

— että koululautakunnan päätöksestä saadaan valittaa hallintovalituksella kouluhallitukseen ja

— että kouluhallituksen päätöksestä saadaan valittaa laillisuusperustein edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Jatkovalitusoikeus kouluhallituksen päätöksestä opettajan viran täyttämistä koskevassa asiassa ehdotetaan toteutettavaksi eduskunnan edellyttämällä tavalla. Valituksen saisi tehdä viran vakinaista täyttämistä koskevassa asiassa. Valitusoikeudesta säädettäisiin peruskoululain 94 §:ään ja lukiolain 60 §:ään lisättävissä uusissa 2 momenteissa. Pykälien nykyiset 2—4 momentit siirtyisivät 3—5 momenteiksi.

Ehdotetut muutokset koskisivat iltalukiolain (478/83) 5 ja 18 §:n sekä 19 §:n 1 momentin perusteella myös iltalukion ja lukion iltalinjan virkoja sekä peruskoululain 78 §:n 2 momentin

ja 78 a §:n 1 momentin, lukiolain 52 §:n 2 momentin ja 53 §:n 1 momentin sekä iltalukiolain 19 §:n 2 momentin ja 21 §:n 2 ja 3 momentin perusteella peruskoulua korvaavien koulujen ja yksityisten lukioiden, lukion iltalinjojen ja iltalukioiden toimenhaltijoita. Yksityisessä koulussa johtokunnan pöytäkirja asetettaisiin mainittujen säännösten nojalla vastaavasti nähtäväksi koulun ilmoitustaululle.

Mitä edellä on todettu opettajista, koskee myös rehtoreita ja peruskoulun oppilaskodinhoitajia.

2. Tarkemmat säännökset

Lakeihin tehtävät lisäykset edellyttävät muutoksia peruskouluasetuksen 139 §:n 5 momenttiin (1093/87) ja lukioasetuksen 111 §:n 5 momenttiin (1094/87). Säännöksissä olevaan luetteloon niistä koululautakunnan päättämistä asioista, joissa kouluhallituksen päätöksestä olisi jatkovalitusoikeus, lisättäisiin viran vakinaisen täyttäminen.

Luonnokset asetusmuutoksista ovat esityksen liitteinä.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan heti niiden antamisen jälkeen. Uusia säännöksiä sovellettaisiin kouluhallituksen päätöksiin, jotka on tehty lakien voimaantulon jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

peruskoululain 58 ja 94 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun peruskoululain (476/83) 58 §:ään siitä 10 päivänä kesäkuuta 1988 annetulla lailla (511/88) kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti ja 94 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetulla lailla (614/85), uusi 2 momentti, jolloin pykälän nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, seuraavasti:

58 §

— — — — —
Koululautakunnan on annettava päätöksensä tiedoksi hakijoille kunnallislain (953/76) 32 §:n 1 momentin mukaisesti asettamalla lau-

— — — — —
takunnan pöytäkirja yleisesti nähtäväksi. Valitusaika luetaan päätöksen nähtäväksi asettamisesta.

94 §

Päätökseen, jolla kouluhallitus on ratkaissut koululautakunnan päätöksestä tehdyn valituksen viran vakinaista täyttämistä koskevassa asiassa, saa hakea muutosta se, joka katsoo

päätöksen loukkaavan oikeuttaan, valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989.

2.

Laki**lukiolain 32 ja 60 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lukiolain (477/83) 32 §:ään siitä 10 päivänä kesäkuuta 1988 annetulla lailla (512/88) kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti ja 60 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetulla lailla (615/85), uusi 2 momentti, jolloin pykälän nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, seuraavasti:

32 §

Koululautakunnan on annettava päätöksen-
sä tiedoksi hakijoille kunnallislain (953/76)
32 §:n 1 momentin mukaisesti asettamalla lau-
takunnan pöytäkirja yleisesti nähtäväksi. Vali-
tusaika luetaan päätöksen nähtäväksi asettami-
sesta.

60 §

Päätökseen, jolla kouluhallitus on ratkaissut koululautakunnan päätöksestä tehdyn valituksen viran vakinaista täyttämistä koskevassa asiassa, saa hakea muutosta se, joka katsoo päätöksen loukkaavan oikeuttaan, valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989.

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Christoffer Taxell*

Asetus

peruskouluasetuksen 139 §:n muuttamisesta

Opetusministerin esittelystä muutetaan 12 päivänä lokakuuta 1984 annetun peruskouluasetuksen 139 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä joulukuuta 1987 annetussa asetuksessa (1093/87), näin kuuluvaksi:

139 §

Kouluhallituksen päätökseen, jolla on ratkaistu koululautakunnan päätöksestä tehty valitus, ei saa hakea muutosta valittamalla, paitsi jos päätös koskee peruskoulun viran vakainaista

täyttämistä taikka viranhaltijan tai tuntiopettajan irtisanomista tai kurinpitoa.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1989.

Asetus

lukioasetuksen 111 §:n muuttamisesta

Opetusministerin esittelystä muutetaan 12 päivänä lokakuuta 1984 annetun lukioasetuksen 111 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä joulukuuta 1987 annetussa asetuksessa (1094/87), näin kuuluvaksi:

111 §

Kouluhallituksen päätökseen, jolla on ratkaistu koululautakunnan päätöksestä tehty valitus, ei saa hakea muutosta valittamalla, paitsi jos päätös koskee lukion viran vakainaista täyt-

tämistä taikka viranhaltijan tai tuntiopettajan irtisanomista tai kurinpitoa.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1989.